

AGVA ehf
Guðmundur Valur Stefánsson
Laufásvegi 63
101 Reykjavík

2000060074
7605; 9310

Reykjavík, 9. ágúst 2000
ÞFP

Efni: Sjúkvíaeldi á laxi í Mjóafirði, ákvörðun um matsskyldu

Skipulagsstofnun barst erindi AGVA ehf., dags. 30. júní 2000 og viðbótargögn dags. 27. júlí 2000, þar sem greint er frá fyrirhuguðu þaueldi á laxi í sjókvíum í Mjóafirði. Fram kemur að framkvæmdin geti fallið undir 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum vegna stærðar en að mati AGVA ehf. sé ekki talið að framkvæmdin hafi umtalsverð umhverfisáhrif og því ekki lagaskilyrði fyrir því að hún verði háð mati á umhverfisáhrifum.

Skipulagsstofnun leitaði álits hreppsnefndar Mjóafjarðarhrepps, Hollustuverndar ríkisins, Náttúruverndar ríkisins og veiðimálastjóra og barst álit frá hreppsnefnd Mjóafjarðarhrepps með bréfi dags. 17. júlí 2000, Hollustuvernd ríkisins með bréfi dags. 17. júlí 2000, Náttúruvernd ríkisins með bréfum dags. 21. júlí og 9. ágúst 2000 og veiðimálastjóra með bréfi dags. 18. júlí 2000.

Í framlögðum gögnum AGVA ehf. kemur fram að ráðgert er að framleiða allt að 6.000-8.000 tonn af eldislaxi á ári en framleiðslumagnið fari eftir viðtökugetu umhverfisins. Fyrirhugað er að setja 0,3-0,7 kg þungan unglax í kvíarnar á vorin og í einstaka tilfellum minni sjógönguseiði. Fyrirhugað er að laxinn verði úr eldisstofni af norskum uppruna. Gert er ráð fyrir tveimur eldisprömmum u.þ.b. 8000 m² hvor prammi með um tveggja km millibili. Prammarnir verða festir með taugum við botn á 80-100 m dýpi, 250-400 m frá landi og hugsanlega verða einnig taugar, til festingar, til lands. Engin mannvirki verða á landi í Mjóafirði. Slátrun verður í fiskvinnsluhúsi Síldarvinnslunnar hf. í Neskaupstað.

Helstu umhverfisáhrif og mótvægisáðgerðir samkvæmt framlögðum gögnum AGVA ehf.

Engin fyrirsjáanleg losun úrgangs er í loft eða jarðveg. Einungis er um að ræða losun lífræns úrgangs og fódurafanga frá eldisfiski í sjó sem getur haft í för með sér mengun ef dreifing úrgangsefna er ekki nægileg til þess að umhverfið geti unnið úr þeim. Til að tryggja að dreifing úrgangs verði sem best er gert ráð fyrir að dýpi undir kvíunum verði sem mest og

straumur sem sterkastur. Árleg hámarks fódurnotkun er áætluð 7.920 tonn og gera má ráð fyrir að 2% fari til spillis þá er gert ráð fyrir að u.þ.b. 11% af orku þess fódurs sem fiskurinn étur tapist út í umhverfið í formi þvags og u.þ.b. 18% í formi saurs. Reynsla úr fiskeldi sýni að villtur fiskur éti mestan hluta þess fódurs sem fer til spillis. AGVA ehf. telur útreikninga á umhverfisáhrifum samskonar eldis í Eyjafirði megi heimfæra á Mjóafjörð þar sem dýpi og straumafar sé svipað á báðum stöðum, en þó 10-20 m dýpra í Mjóafirði.

Framkvæmdaraðili gerir ráð fyrir ýmiskonar vöktun til að ná fram sem bestri nýtingu fódurs og til að fylgjast með álagi á umhverfi. Teknar verða botnprufur undir kvíum til að fylgjast með þróun vistkerfis botnsins þannig að hægt sé að grípa til mótvægisáðgerða, m.a. þess að færa kvíarnar til. Nauðsynlegt kann að vera að taka sjósýni við kvíarnar til þess að mæla þörungum, köfnunarefni og fosfór. Reynsla hefur sýnt að ef umhverfi er ofboðið mun það strax koma niður á fríksleika fiskanna og vaxtarhraða.

Hreppsnefnd Mjóafjarðarhrepps bendir á að í skýrslu framkvæmdaraðila sé gert ráð fyrir að könnuð verði losun og botnfall fódurs og áhrif þess á lífríki Mjóafjarðar og einungis verði notaður eldisbúnaður sem reynst hafi vel við svipaðar aðstæður og því hverfandi líkur á að fiskur sleppi úr kvíunum. Hreppsnefndin telur því, að með þeim fyrirvara, sé framkvæmdin ekki matsskyld.

Hollustuvernd ríkisins telur mestar líkur á að skilgreina megi svæðið sem síður viðkvæmt í samræmi við reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp. Þar sem hægt sé að færa kvíarnar til, ef upp koma vandamál vegna næringarsalta og lífræns úrgangs, sé jafnan ekki um óafturkræf áhrif að ræða. Stofnunin gerir ekki kröfur um að fram fari mat á umhverfisáhrifum vegna kvíaeldis á svæðum sem skilgreind eru síður viðkvæm, enda leggi framkvæmdaraðili fram gögn sem sýna að svo sé.

Náttúruvernd ríkisins telur framkvæmdaraðila ekki hafa lýst nægileg lífríki Mjóafjarðar t.d. sé ekkert minnst á lífríki áa í firðinum. Þá þurfi að gera betur grein fyrir sjúkdóma- og erfðamengunarhættum er byggja á reynslu annarra á þessu sviði. Bent er á að landbúnaðarráðuneytið hafi ákveðið að skipa nefnd sérfræðinga og hagsmunaaðila sem á að gera tillögu um laxeldi í sjó og staðarval og fjalla um þá þætti sem skipta máli varðandi samspil villtrar náttúru og fiskeldisfyrirtækja en niðurstöður liggi ekki fyrir. Í ljósi þessa telur Náttúruvernd ríkisins að ekki sé ásættanlegt annað en fram fari mat á umhverfisáhrifum til að tryggja að allir aðilar fái tækifæri til að gefa umsögn um málið.

Veiðimálastjóri bendir á að fiskeldisstarfsemi sé nú þegar háð umsóknar- og leyfisveitingaferli samkvæmt lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, reglugerð nr. 785/1999 um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur, sem geti haft í för með sér mengun ásamt tilheyrandi umsögnum aðila og auglýsingum. Framkvæmdin sé einnig háð ákvæðum IX. og X. kafla laga nr. 76/1970 um lax- og silungsveiði með síðari breytingum og reglugerð nr. 105/2000 um flutning og sleppingu laxfiska og varnir gegn fisksjúkdómum og blöndun laxastofna. Þar við bætist ýmsar reglugerðir sem snerti fisksjúkdóma og heilbrigðiseftirlit með fiskeldisstöðvum. Einnig sé leyfi til fiskeldis yfirleitt tímabundið og afturkallanlegt. Miðað við ofanefndar forsendur telur veiðimálastjóri ekki nauðsynlegt að framkvæmdin sé háð mati á

umhverfisáhrifum.

Niðurstaða Skipulagsstofnunar

Um er að ræða þau leiddi á fiski sem samkvæmt 6. gr. og lið g í 2. viðauka í lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum ber að tilkynna til Skipulagsstofnunar til ákvörðunar um matsskyldu.

Í framlögðum viðbótargögnum framkvæmdaraðila er sýnt fram á að viðtaki sé síður viðkvæmur skv. skilgreiningu reglugerðar nr. 798/1999 þar sem umrædd starfsemi er fyrirhuguð að lágmarki 8 km og hámarki 13 km frá fjarðarbotni og að lágmarki 200 m og að hámarki 700 m frá landi, sjávardýpi 80-100 m, endurnýjun vatns sé mikil vegna strauma og engin önnur sambærileg mengun er í firðinum. Tekið verður á hugsanlegum áhrifum er varða sjúkdóma- og erfðamengunarhættu í leyfisveitingum skv. lögum og reglugerðum.

Í samræmi við 6. grein laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila. Á grundvelli gagna framkvæmdaraðila, að fengnu álit hreppsnefndar Mjóafjarðarhrepps, Hollustuverndar ríkisins, Náttúruverndar ríkisins og veiðimálastjóra er það mat Skipulagsstofnunar að í ljósi eðlis, staðsetningar og eiginleika hugsanlegra áhrifa framkvæmdarinnar skuli ekki fara fram mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar enda verði við leyfisveitingar farið eftir þeim lögum og reglugerðum sem starfsemin er háð.

Samkvæmt 6. grein laga nr. 106/2000 má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 13. september 2000.

Dóroddur F. Dóroddsson

Hólmfríður Sigurðardóttir

Fylgiskjöl:

Álit hreppsnefndar Mjóafjarðarhrepps dags. 17. júlí 2000, Hollustuverndar ríkisins dags. 17. júlí 2000, Náttúruverndar ríkisins dags. 21. júlí og 9. ágúst 2000 og veiðimálastjóra dags. 18. júlí 2000.

Afrit.

Umhverfisráðuneytið
Mjóafjarðarhreppur
Hollustuvernd ríkisins
Náttúruvernd ríkisins
Veiðimálastjóri